

## باسمه تعالی

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: تجربی - ریاضی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۲۶		سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)	
سازمان آموزش و پرورش شهر تهران		دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت خردادماه سال ۱۳۸۳	
کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه			

نمرد	سؤالات	ردیف
	<b>الف) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید (۶ نمره)</b>	
۰/۲۵	۱- با تنهایی این کوه مراوده می کند .	
۰/۲۵	۲- از شنیدن اسم شهر قند در دلم آب می شد .	
۰/۲۵	۳- یک هو به صرافت افتادم .	
۰/۲۵	۴- بو نصر را بگوی که امروز درستم .	
۰/۵	۵- هر کسی را سیرتی بنهاده ام هر کسی را اصطلاحی داده ام	
۰/۵	۶- تا شما در این آینه نقش های بوقلمون ببیند .	
۰/۵	۷- بترس از جهاندار یزدان پاک خرد را مکن با دل اندر مفاک	
۰/۷۵	۸- عصاره ی تاکی به قدرت او شهید فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته .	
۰/۷۵	۹- آب چه دانست که او گوهر گوینده شود خاک چه دانست که او غمزه غمازه شود	
۱	۱۰- چون ایشان حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگزاردند ، مرانیز از عهده ی لوازم ریاست بیرون باید آمد .	
۱	۱۱- حسنگ پیدا آمد ، بی بند ؛ جبه ای داشت خبری رنگ با سیاه می زد و ردایی سخت پاکیزه .	
	<b>ب) درک مطلب (۴ نمره)</b>	
	۱- با توجه به جمله ی زیر به سؤالات مطرح شده پاسخ دهید :	
۰/۲۵	این مرد بزرگ و دبیر کافی به نشاط قلم در نهاد تا نزدیک نماز پیشین ، از این مهمات فارغ شده بود .	
۰/۲۵	الف) ترکیب « قلم در نهاد » یعنی چه ؟	
۰/۵	ب) معادل امروزی « نماز پیشین » چیست ؟	
۰/۵	۲- در عبارت زیر چرا نویسنده ابلیس را « اعرور » می داند ؟	
۰/۵	ابلیس پر تلیسی یک باری گرد او طواف می کرد و بدان یک چشم ، اعرورانه بدو در می نگریست .	
۰/۵	۳- منظور شاعر از مصراع دوم بیت زیر چیست ؟	
۰/۵	تو دانی که بیداد کو شد همی همی جنگ و مردی فرو شد همی	
۰/۵	۴- در شعر زیر « کاریز » نماد چه کسانی است ؟	
۰/۵	کاریز خوش دارد خیال کند / که رودها / تنها برای این هستند / که به او آب برسانند	
۰/۵	۵- در بیت : « تو برای وصل کردن آمدی / نی برای فصل کردن آمدی » خداوند در خطاب به موسی رسالت پیامبران را چه می داند ؟	
۰/۲۵	۶- با توجه به بیت زیر به سؤالات طرح شده ، پاسخ دهید.	
۰/۲۵	بر بال عقاب آمد آن تیر جگردوز وز ابر مر او را به سوی خاک فروکاست	
۰/۲۵	الف) مراد از « تیر جگردوز » چیست؟	
۰/۵	ب) مراد از « فروکاست » در مصرع دوم چیست؟	
۰/۵	۷- با توجه به بیت : « آن که شد هم بی خبر هم بی اثر / از میان جمله او دارد خبر » عاشق واقعی کیست؟	
۰/۵	۸- منظور از « درخت گل » در عبارت زیر چیست ؟	
	گفت : « به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم ، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را »	
	ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم	

## باسمه تعالی

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: تجربی - ریاضی	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۲۶		سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)	
سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه		دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت <b>خردادماه</b> سال ۱۳۸۳	

	<p>پ) لغت (۲ نمره)</p> <p>معنی لغات مشخص شده را بنویسید.</p> <p>۱- تا بار امانت عاشقانه در <u>سفت</u> جان کشد.</p> <p>۲- مردی <u>تذرو</u> کشته را پرواز داده.</p> <p>۳- <u>اهمال</u> جانب من جایز نشمری.</p> <p>۴- طی دو سه <u>لمحه</u> همه چیز خاکستر شد.</p> <p>۵- بانگ <u>رحیل</u> آید به گوشم.</p> <p>۶- عقل خود را از فرط <u>استیصال</u> از دست می دهد.</p> <p>۷- نصف تنش <u>لمسی</u> شد.</p> <p>۸- <u>لایه‌ی</u> رستم کارگر نیفتاد.</p>
۰/۵	ت) خود آزمایی (۴ نمره)
۰/۵	۱- منظور از عبارت «شمار آن به قیامت مرا باید داد» چیست؟
۰/۵	۲- در بیت: «وادی پر از فرعونیان و قبطیان است / موسی جلودار است و نیل اندرمیان است» منظور از «فرعونیان و قبطیان» و «موسی (ع)» چیست؟
۰/۵	۳- در بیت: «می شود از باغ نگاهت هنوز / یک سبد از میوه ی خورشید / چید.» منظور از «یک سبد از میوه ی خورشید» چیست؟
۰/۵	۴- در مصراع: «زمان که بخشنده بود / موهبت های خویش را تباه می سازد»، مقصود از «موهبت» چیست؟
۰/۵	۵- منظور شاعر از مصراع دوم بیت: «نسوزد جان من یک باره در تاب / که امیدت زند گه بر او آب» چیست؟
۰/۵	۶- در بیت «دوباره یلک دلم می پرد نشانه‌ی چیست؟ / شنیده ام که می آید کسی به مهمانی» به کدام اعتقاد عامیانه اشاره شده است؟
۰/۵	۷- نویسنده چه ایهام لطیفی در عنوان درس «گل دسته ها و فلک» به کار گرفته است؟
۰/۵	۸- بیت: «تا به جایی رساندت که یکی / از جهان و جهانیان بینی» به کدام یک از اصول مهم عرفان اشاره دارد؟
	ث) دانش های ادبی (۳ نمره)
۰/۲۵	۱- شهرت عمده ی «هاتف اصفهانی» به واسطه‌ی چیست؟
۰/۲۵	۲- «حسان عجم» لقب کدام شاعر قرن ششم است؟
۰/۲۵	۳- کتاب «بخارای من، ایل من» نوشته‌ی کیست؟
۰/۲۵	۴- فخرالدین اسعد گرگانی «ویس و رامین» را در چه قرنی سرود؟
۰/۵	۵- عرفان در آغاز کدام قرن و با ظهور کدام شاعر موضوع عمده ی اشعار شاعران گردید؟
۰/۵	۶- در بیت: «چو شد روز رستم پیوشید گیر / نگهبان تن کرد بر گبر ببر» جناس را بیابید.
۰/۵	۷- در بیت: «بر دوش زمانه لحظه ها سنگین بود / خورشید و زمین و آسمان غمگین بود» دو آرایه‌ی غیر تکراری بیابید.
۰/۵	۸- «زایه‌ی دید» و «لحن» نوشته‌ی زیر از جلال آل احمد چگونه است؟ رفاقتم با اصغر از روزی شروع شد که معلممان دست چپ مرا گذاشت روی میز و ده تا ترکه بهش زد.
	ج) شعر حفظی (۱ نمره)
	ابیات زیر را کامل کنید.
۰/۵	۱- بی وفا نگار من ..... خنده های زیر لب ، .....
۰/۵	۲- آن که گویند که بر ..... نهاده است جهان مشنوی خواجه که تا درنگری بر ..... است
۲۰	جمع نمرات «پیوسته پیروز باشید»

## باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: تجربی - ریاضی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۲۶	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت خردادماه سال ۱۳۸۳		سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه	

## همکار گرامی با سلام

ردیف

این پاسخنامه صرفاً جهت تسریع در امر تصحیح خدمتان ارائه می شود. بدیهی است در پاسخ های احتمالی مشابه بازم مورد نظر به تناسب تقسیم می گردد.

الف) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید (۶ نمره)  
در این قسمت نظر همکاران گرامی صائب است.

ب) درک مطلب (۴ نمره)

- ۱- الف) آغاز به نوشتن کرد (۰/۲۵) ب) نماز ظهر (۰/۲۵)
- ۲- چون او انسان را تنها از یک بُعد «بُعد جسمانی» می نگریست. (۰/۵)
- ۳- امید تو مایه و سرچشمه حیات من است. (۰/۵) یا امید رسیدن به تو جان و روح مرا زنده می کند.
- ۴- انسان های خود خواه و خود بین. (۰/۵)
- ۵- رسالت پیامبران در آن است که میان بنده و معبود ارتباط برقرار کنند (۰/۵)
- ۶- الف) تیر کشنده (۰/۲۵) ب) فرود آورد - پایین انداخت (۰/۲۵)
- ۷- آن کسی که در راه رسیدن به معشوق از حیات خود بگذرد. (یا مشابه آن). (۰/۵)
- ۸- یار، جمال حق، جلوه ای از جمال حق. (۰/۵)

پ) لغت (۲ نمره)

- ۱- دوش، کتف (۰/۲۵) ۲- قرقاول، نام پرنده ای (۰/۲۵) ۳- فرو گذاشتن، سستی کردن در کاری (۰/۲۵)
- ۴- مدتی اندک چون چشم به شم زدن (۰/۲۵) ۵- کوچ، کوچیدن (۰/۲۵) ۶- از ریشه بر کردن، درمانده و بی چاره شدن، ناچاری، درماندگی (۰/۲۵) ۷- بی حس و حرکت (۰/۲۵) ۸- اظهار نیاز، تضرع، التماس (۰/۲۵)

ت) خود آزمایی (۴ نمره)

- ۱- عقوبت و حساب آن را من باید در روز جزا بس بدهم. (۰/۵)
- ۲- فرعونیان و قبطیان: غاصبان فلسطین (۰/۲۵) موسی: امام و رهبر (۰/۲۵)
- ۳- می توان از تو هدایت یافت یا نور و معنویت باطنی بدست آورد. (۰/۵)
- ۴- آنچه که به انسان عنایت شده است (۰/۵) یا نعمت های الهی
- ۵- امید تو مایه و سر چشمه ی حیات من است. (۰/۵) یا امید رسیدن به تو جان و روح مرا زنده می کند.
- ۶- پریدن پلک چشم که نشان آمدن مهمان است. (۰/۵)
- ۷- گل دسته ها: ۱- گل دسته ی مسجد (۰/۲۵) ۲- کودکان معصوم (۰/۲۵) و یا فلک: ۱- آسمان ۲- وسیله ی تنبیه
- ۸- اصل وحدت وجود (۰/۵)

ث) دانش های ادبی (۳ نمره)

- ۱- ترجیع بند (۰/۲۵) ۲- خاقانی (۰/۲۵) ۳- محمد بهمن بیگی (۰/۲۵) ۴- پنجم (۰/۲۵)
- ۵- ششم (۰/۲۵) - سنایی (۰/۲۵) ۶- گبر و ببر (۰/۵)
- ۷- تشخیص، استعاره و مراعات نظیر یا تناسب (دو مورد کافی است هر مورد ۰/۲۵)
- ۸- زاویه ی دید: اول شخص (۰/۲۵) - لحن: ساده و صمیمانه (۰/۲۵)

ج) شعر حفظی (۱ نمره)

- ۱- می کند به کار من (۰/۲۵) عشوه های پنهانی (۰/۲۵)
- ۲- آب (۰/۲۵) باد (۰/۲۵)

« خسته نباشید »